

ANNE-BABA ve ÇOCUK İLETİŞİMİ ¹

Ailesiyle olan iletişim çocuk için büyük önem taşır. İşlevsel iletişim ancak karşılıklı duygu ve düşüncelerin birbirlerine doğru biçimde aktarılmasıyla ortaya çıkar. Anne-baba ve çocuk arasında iletişim kurulamaması büyük oranda anne-babanın takındığı tavır ile ilgilidir. Yetişkinlerin çocuklarıyla iletişimlerinde aldıkları tavırları belli başlıklarla özetleyebiliriz:

1. Emir verme, yönetme: "Annenle böyle konuşma!", "Öbür babaların nasıl davrandıkları beni hiç ilgilendirmez!"
2. Uyarma, tehdit etme: "Bunu yaparsan pişman olursun!"
3. Öğüt verme, ahlaki değerlendirme: "Böyle davranmamalısın!", "Büyüklerine saygı göstermelisin!"
4. Çözüm yolları önerme: "Lise için karar vermeden önce birkaç yıl bekleyebilirsin."
5. Mantıksal tartışma: "Lise mezunlarıyla ilgili gerçeklere bir göz atalım."
6. Yargılama, eleştiri, karşı çıkma: "Doğru düşünmüyorsun.", "Bu konuda çok yanlışsın."
7. Övme: "Seninle aynı fikirdeyim."
8. Alaycı tavır: "Şımarık bir veletsin!", "Buraya bak Bay Açık göz!"
9. Yorum: "Bunu beni kızdırmak için söylüyorsun."
10. Telkin etme, avutma: "Yarın kendini daha farklı hissedeceksin."
11. Soru sorma: "Ne zamandan beri böyle düşünüyorsun?"
12. İlgiyi başka yöne çekme: "Masada bu konuyu tartışmalıyım."

Yetişkinlerin % 90'ında yukarıda söz edilen davranış özelliklerinin bulunduğu gözlemlenmiştir. Yetişkinlerin çocuklarıyla iletişimlerinde aldıkları tavırları daha ayrıntılı inceleyelim. Örnek olarak ev ödevi ve okul hakkındaki problemini annesine anlatan 14 yaşında bir genci ele alalım. "Ev ödevimi yapmak üzere oturamıyorum bile. Okuldan nefret ediyorum, çok sıkıcı. Hayatta yararlı olabilecek hiçbir şey öğretmiyorlar. Büyüyünce okulu bırakacağım. Bu dünyada ilerlemek için okula

¹ Kaynakça: Yörükoğlu, A. Çocuk Ruh Sağlığı. Özgür Basım. İstanbul

ihtiyaç yok!". Aşağıda bu durumda anne-babaların verdikleri tipik cevapları görelim:

CEVAPLAR	KATEGORİLER
Benim oğlum okulu terk edemez! Buna asla izin vermem!	Emredici, yönlendirici, talep eden
"Okulu bırakacak olursan benden para bekleme!"	Uyarıcı, tehdit edici
"Öğrenmek ödüllendirici bir tecrübedir."	Ahlaka uygun öğüt verici.
"Neden ödevini yapabilmek için kendine bir program hazırlamıyorsun?"	Tavsiye eden, çözümleyici
"Üniversite mezunu lise mezunundan daha fazla para kazanır."	Konferans, vaaz veren, öğretici, olaylara işaret eden
"İleriyi göremiyorsun, düşünce tarzın uygun değil!"	Yargılayan, suçlayan, eleştiren
"Her zaman yeterli iyi bir öğrenci oldun."	Övme
"Hippi gibi konuşuyorsun."	Kulp takma, alaycı
"Çaba harcamaktan korktuğun için okulu sevmiyorsun!"	Tahlil edici, anlam verici
"Neler hissettiğini anlıyorum ama seneye okul daha iyi olacak."	Güven verici, duyguları paylaşıcı
"Eğitimsiz hayatını nasıl kazanabilirsin?"	Sorgulayıcı, iğneleyici
"Sofrada bunlardan bahsetme!"	Geri çekilme, oyalayıcı, saptırma
"Senin için ne yapabilirim?" "Bu konu hakkındaki duyguların ne?" "Okul hakkında konuşmak ister misin?" "Neler düşündüğünü bilmek isterim."	Çözüme yardımcı, destekleyici

Çocuklarınızla konuşurken dikkat edin! Sizin tavrınız hangisi☺